

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6875/2549

นางพูนสุข เอี่ยมนิรตันโจทก์ สำนักงานประกันสังคมจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 56, พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 84 ทวิ

ย่อ / หลักกฎหมาย

ระยะเวลายื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนตาม พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 56 วรรคหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้ต้องยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนภายในหนึ่งปีนั้น เป็นเพียงกำหนดระยะเวลาเร่งรัดให้ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนใช้สิทธิขอรับประโยชน์ทดแทนโดยเร็วเท่านั้น ไม่ใช่ขบถบัญญัติตัดสิทธิและไม่ใช่ขั้นตอนและวิธีการที่ต้องปฏิบัติก่อนจึงจะดำเนินการในศาลแรงงานได้แต่อย่างใด กรณีที่ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจะเสียสิทธิการได้รับประโยชน์ทดแทนจะต้องเป็นไปตามมาตรา 56 วรรคสอง กล่าวคือผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนได้ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนและสำนักงานประกันสังคมได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าผู้ยื่นคำขอมีสสิทธิได้รับ แล้วแจ้งให้ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนมารับประโยชน์ทดแทนที่เป็นตัวเงิน แต่บุคคลดังกล่าวไม่มาภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับแจ้งประโยชน์ทดแทนที่เป็นตัวเงินนั้นจึงจะตกเป็นของกองทุน ส่วนมาตรา 84 ทวิ เป็นกรณีที่ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนซึ่งทราบถึงสิทธิและระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ไปขอรับสิทธิแล้วแต่บุคคลดังกล่าวมิได้อยู่ในประเทศไทย หรืออยู่ในประเทศไทยแต่มีเหตุจำเป็นจนไม่สามารถไปดำเนินการขอรับสิทธิตามกำหนดเวลานั้นได้ จึงยื่นคำร้องขอเลื่อนกำหนดเวลายื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนตามมาตรา 56 ออกไปเพื่อรักษาประโยชน์ของตนเท่านั้น จึงมิใช่ขบถบัญญัติตัดสิทธิเช่นเดียวกัน

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งประโยชน์ทดแทนของสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 5 ที่ รง 0623/38584 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2546 และเพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์ที่ 148/2547 กับให้จำเลยมีคำสั่งจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพตามกฎหมายให้แก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันฟ้องไปจนกว่าจะชำระเสร็จ จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลแรงงานกลางพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งประโยชน์ทดแทนของสำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่ 5 ที่ รง 0623/38584 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2546 และคำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์ที่ 148/2547 กำหนดให้จำเลยจ่ายเงินบำเหน็จชราภาพ ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2537 แก่โจทก์ จำเลยอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงานวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 56 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ผู้ประกันตนหรือบุคคลอื่นใดเห็นว่าตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีใดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 54 และประสงค์จะขอรับประโยชน์ทดแทนนั้น ให้ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนต่อสำนักงานตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนดภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่มิสิทธิขอรับประโยชน์ทดแทนนั้น และให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายพิจารณาสั่งการโดยเร็ว" วรรคสอง "ประโยชน์ทดแทนตามวรรคหนึ่งที่ เป็นตัวเงิน ถ้าผู้ประกันตนหรือบุคคลซึ่งมีสิทธิไม่มารับภายในสองปีนับแต่วันที่รับแจ้งจาก

สำนักงานให้เงินนั้นตกเป็นของกองทุน" จะเห็นได้ว่าแม้ตามมาตรา 56 วรรคหนึ่ง จะบัญญัติให้ ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนและประสงค์จะขอรับประโยชน์ทดแทนนั้น ให้ ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่สิทธิขอรับประโยชน์ทดแทนนั้น แต่ก็มีได้ บัญญัติว่าหากผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทน ไม่ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทน ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่สิทธิขอรับประโยชน์ทดแทนแล้ว จะมีผลทำให้สิทธิที่จะได้รับประโยชน์ ทดแทนระงับสิ้นไป ดังนั้น การยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนภายในหนึ่งปีจึงเป็นกำหนดระยะเวลา เร่งรัดให้ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนใช้สิทธิขอรับประโยชน์ทดแทนโดยเร็ว เท่านั้นไม่ใช่บทบัญญัติตัดสิทธิ และไม่ใช่นับตอนและวิธีการที่ต้องปฏิบัติก่อนจึงจะดำเนินการใน ศาลแรงงานได้แต่อย่างใด กรณีที่ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจะเสียสิทธิการได้ รับประโยชน์ทดแทน จะต้องเป็นไปตามมาตรา 56 วรรคสอง กล่าวคือ ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิได้ รับประโยชน์ทดแทนได้ยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทน และสำนักงานประกันสังคมได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าผู้ยื่นคำขอมิสิทธิได้รับ แล้วแจ้งให้ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนมา รับประโยชน์ทดแทนที่เป็นตัวเงินดังกล่าว แต่ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิไม่มารับภายในสองปีนับแต่ วันที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานประกันสังคม ประโยชน์ทดแทนที่เป็นตัวเงินนั้นจึงจะตกเป็นของ กองทุน ส่วนที่จำเลยอุทธรณ์ว่าพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 มาตรา 84 ทวิ ได้กำหนด ทางแก้หากผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนไม่สามารถปฏิบัติตามกำหนดเวลาตาม มาตรา 56 ได้เพื่อไม่ให้ถูกตัดสิทธินั้น เห็นว่า มาตรา 84 ทวิ เป็นกรณีที่ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิได้ รับประโยชน์ทดแทนซึ่งทราบถึงสิทธิและระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ไปดำเนินการขอรับสิทธิ แล้ว แต่ตนมิได้อยู่ในประเทศไทย หรืออยู่ในประเทศไทยแต่มีเหตุจำเป็นจนไม่สามารถไป ดำเนินการขอรับสิทธิตามกำหนดเวลานั้นได้ จึงยื่นคำร้องขอเลื่อนกำหนดเวลายื่นคำขอ รับประโยชน์ทดแทน ตามมาตรา 56 ออกไปเพื่อรักษาประโยชน์ของตนเท่านั้น มิใช่บทบัญญัติตัด สิทธิแต่อย่างใด ดังนั้น แม้โจทก์จะยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนต่อสำนักงานประกันสังคมเกิน หนึ่งปีนับแต่วันที่สิทธิขอรับประโยชน์ทดแทนนั้นตามมาตรา 56 วรรคหนึ่ง ก็ไม่ถูกตัดสิทธิที่จะ ได้รับเงินบำเหน็จชราภาพ จำเลยต้องจ่ายเงินดังกล่าวแก่โจทก์ ที่ศาลแรงงานกลางพิพากษามานั้น ชอบแล้ว อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน.

องค์คณะ

ชุตินา จงสงวน · วสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ · จรัส พวงมณี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6875/2549>